

Nr 5

Utlåtande i anledning av väckta motioner om utredning rörande samordning och effektivisering av information utomlands rörande Sverige och svenska förhållanden.

I de likalydande, till allmänna beredningsutskottet hänvisade motionerna I: 17 av herr *Andersson, Torsten*, och II: 19 av herr *Gustafsson* i Mem föreslås, att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om en utredning med i motionen angivet syfte och med beaktande av i motionen framförda synpunkter.

I motionerna anföres, att det är en stor grupp såväl statliga som icke statliga organ, som f. n. förmedlar information utomlands om Sverige och svenska förhållanden. Den starka splittringen medför parallellarbete och gör att verksamheten blir svåröverskådlig och oekonomisk. En samordning och rationalisering skulle därför vara önskvärd. En på Svenska institutets tillskyndan verkställd utredning synes därvid kunna läggas till grund, men en översyn bör dock göras något vidare, varvid särskilt de erfarenheter, som vunnits av SJ:s och SAS:s publicitetsavdelningar bör beaktas.

Utskottet har inhämtat yttrande över motionerna från Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet, Aktiebolaget Radiotjänst, Svenska turisttrafikförbundet och Sveriges Allmänna exportförening.

Svenska institutet framhåller, att frågan om samordning ständigt varit föremål för uppmärksamhet från berörda organs sida och att samarbete sker mellan ett flertal olika organisationer beträffande olika delar av verksamheten. Institutet hänvisar vidare till den i motionerna omnämnda utredningen, vilken bifogats yttrandet och understryker särskilt angelägenheten av gemensam lokal för upplysningsverksamheten. Institutet finner en utredning av det slag som i motionerna föreslås kunna vara av stort värde men anser, att man först bör avvakta resultatet av de förslag till samordning, som framlagts i institutets utredning, och av pågående samordningsarbete. Avslutningsvis anför institutet: "Institutet, som finner vägande skäl tala för att utredningen skjutes på framtiden i avvaktan på ytterligare erfarenheter från nu pågående samordningssträvanden, vill likväl ej motsätta sig att en ny statlig utredning redan nu kommer till stånd, under förutsättning att denna kan genomföras på sådant sätt och med sådan snabbhet att den normala handläggningen av upplysningsorganens anslagsframställningar icke hindras genom utredningsarbetet."

Radiotjänst erinrar om radions utlandsprogram och de inspelningar på

band och grammofonskivor av svensk musik och program om Sverige, vilka ställes till utländska radiostationers förfogande. Bolaget understryker, att lokalgemenskap för berörda organ torde vara förutsättningen för en samordning. Denna frågas lösning är av så brådskande natur, att en statlig utredning icke bör få medföra ett uppskov härvidlag.

Turisttrafikförbundet medger, att den berörda verksamheten är svåröverskådlig och splittrad men framhåller att detta måste ligga i sakens natur. En samordning kan ske mellan de organ, som har till särskild uppgift att sprida upplysning om Sverige i utlandet, men synes av både praktiska och formella skäl knappast genomförbar i fråga om organ, som har andra huvuduppgifter. Självfallet bör dock fortgående samråd och utbyte av erfarenheter ske.

När det gäller de egentliga upplysningsorganen förekommer av gammalt samverkan, vilken betingas av såväl praktiska överväganden som av besparingshänsyn och torde ha utvecklats så långt som är möjligt med hänsyn till de olika organens delvis olikartade uppgifter och organisatoriska struktur. En direkt sammanslagning skulle vara förenad med avsevärda nackdelar. Det centrala problemet är medelförsörjningen. Det har beräknats, att erforderlig upprustning av de egentliga upplysningsorganen skulle kräva ytterligare medelsanvisning på 2—2,5 miljoner kronor per år. Förbundet finner, att den önskade utredningen visserligen skulle kunna vara värdefull men framhåller, att ett antal utredningar verkstälts under den senaste tioårsperioden utan att några väsentliga förändringar kommit till stånd.

Exportföreningen framhåller, att upplysningsverksamhet i utlandet om Sverige är av största betydelse, icke minst för exporten. Man är sedan länge inställd på nära samarbete för att undvika splittring och dubbelarbete, och ett sådant samarbete är redan på väg. Vad det främst gäller är gemensamma lokaler och högre anslag, främst från det allmännas sida. Med hänsyn till att samarbetet håller på att utvecklas och till redan föreliggande utredningar finner exportföreningen en ny statlig utredning icke behövlig.

Utskottet. Utskottet finner i likhet med motionärerna önskvärt att utlandsinformationen rörande Sverige effektiviseras och att en bättre samordning av arbetet kommer till stånd. Behovet härav vitsordas även i yttrandena över motionerna. Ett icke obetydligt utredningsmaterial på området föreligger emellertid redan nu, bland vilket den i motionerna omnämnda utredning, som verkstälts av Svenska institutet, torde äga största aktualiteten. Denna utredning innehåller, såvitt utskottet kunnat finna, uppslag, vilkas genomförande torde i väsentlig grad kunna befrämja mo-

tionernas syfte. Utredningen slutfördes emellertid för endast en kort tid sedan, i september 1956, och de praktiska resultaten av densamma har därför självfallet ännu icke kunnat bli så omfattande. Utredningen synes dock utgöra det väsentliga underlaget för det förslag till höjning av anslaget till Svenska institutet med 225 000 kronor, vilket i årets statsverksproposition förelagts och antagits av riksdagen. Det är vidare uppenbart att de organ, som sysslar med utlandsinformation, hyser ett starkt intresse för bättre samordning och att arbete för att åstadkomma detta pågår.

Utskottet finner med hänsyn till vad ovan anförts starka skäl tala för att resultaten av de redan föreliggande utredningarna och av det pågående arbetet för bättre samordning avvaktas, innan tillsättandet av en ny utredning i enlighet med motionärernas förslag överväges, och får hemställa,

att de likalydande motionerna I: 17 och II: 19 icke må föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 28 februari 1957

På allmänna beredningsutskottets vägnar:

NANCY ERIKSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Wolgast, Jonsson, John Wiktor, Nyström, Jansson, Erik, Strandler, Arrhén*, Ståhle, Lundström, Sörlin, Nord*, Åkesson* och Gustafsson*;

från andra kammaren: fru Eriksson i Stockholm, herr Hammar, fru Svedberg, herrar Dickson, Bark, Nestrup, Andersson i Björkäng, Engkvist, Carlsson i Huskvarna, Nyhage, fru Jäderberg och herr Svensson i Kungälv.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.